

Aspergerův syndrom

Aspergerův syndrom je vývojová porucha, která spadá do poruch autistického spektra a postihuje reciproční sociální interakci, verbální a neverbální komunikaci, odpor k přijímání změn, nepružnost myšlení i vyhraněné a pohlcující oblasti zájmu. Děti s tímto syndromem mají obecně mimořádně dobré paměťové schopnosti (fakta, čísla, data, časy atd.) a mnohé vynikají v matematice a přírodních vědách. V rámci syndromu existuje různý rozsah závažnosti symptomů, velmi mírně postižené dítě často není diagnostikováno a může se jen zdát zvláštní nebo výstřední.

CITLIVOST NA HLUK, DOTEK, VŮNĚ NEBO CHUŤ

- Identifikujte spouštěče sledováním toho, které konkrétní podněty (hluky, textury, vůně, chutě) jim způsobují nepohodlí, a následně se jim snažte vyhnout.
- Smyslové podněty zavádějte postupně a kontrolovaně. Pokud jsou například problémem hlasité zvuky, můžete dítě vystavit jemným zvukům, které se postupem času pomalu zvyšují.
- Naslouchejte dítěti a normalizujte jeho pocity, když se cítí nepříjemně. Vysvětlete, že chápete jeho citlivost a že společně najdete způsoby, jak se cítit lépe.

NERESPEKTOVÁNÍ POŘADÍ MLUVÍCÍCH

- Modelujte interakce, aby dítě vidělo, jak je pořadí mluvících respektováno. Simulujte konverzace, kde se očekává, že na vás přijde řada, a ukažte, kdy je vhodné mluvit a naslouchat.
- Použití vizuálních podnětů může být účinným způsobem, jak dítěti připomenout, kdy je řada na něm mluvit a kdy má čekat. Použijte barevné karty (např. zelené pro mluvení a červené pro čekání) nebo předmět, který by měl mluvíci držet, dokud nebude na řadě druhá osoba.
- Okamžitá a jemná zpětná vazba - pokud dítě vyruší nebo se nestřídá, dejte okamžitou a klidnou zpětnou vazbu.

OBTÍŽNOST V INTERPRETACI VÝRAZŮ OBLIČEJE A UDRŽOVÁNÍ OČNÍHO KONTAKTU

- Používejte hry na rozpoznávání emocí, obrázky nebo zrcadla, kde si mohou procvičovat různé výrazy obličeje a rozpoznávat je u ostatních.
- Využití technologií: Existují aplikace a interaktivní programy, které dětem pomáhají procvičovat výraz tváře a rozpoznávání emocí (Emotionary nebo Autism iHelp).

VÝJIMEČNÉ SCHOPNOSTI V OBLASTECH JAKO JE PAMĚŤ, MATEMATIKA NEBO HUDBA

- Pokud dítě vyniká v určité oblasti (například v matematice), přizpůsobte kurikulum v tomto předmětu tak, aby poskytovalo složitější a náročnější úkoly.
- Mimoškolní programy zaměřené na jejich talent mohou být také výborným doplňkem běžného vzdělávání.
- Povzbuzujte dítě, aby objevovalo za hranicemi jeho oblasti odborných znalostí, například dítě nadané v matematice může zkoumat její využití v jiných oborech, jako je umění nebo architektura.

Aspergerův syndrom

TVORBA OPAKOVANÝCH RUTIN A VZORŮ CHOVÁNÍ

- Navrhněte jasný a předvídatelný denní režim, který zahrnuje hlavní činnosti (snídaně, škola, hra, domácí úkoly atd.). To dává dětem pocit bezpečí a kontroly.
- Odměňte a pozitivně posilujte jakékoli známky flexibility.
- Naučte je relaxační techniky nebo dechová cvičení, která mohou použít, když čelí nečekané změně rutiny.

VELMI SPECIFICKÉ A ZAMĚŘENÉ ZÁJMY

- Povzbudte dítě, aby si stanovilo dlouhodobé cíle související s jeho zájmy. Pokud ho fascinuje například astronomie, pomozte mu naplánovat, jak může pokračovat v poznávání tohoto tématu.
- Pomozte dítěti prozkoumat jeho zájmy kreativními způsoby. Pokud je jeho zájmem například hudba, povzbudte ho, aby skládalo vlastní hudbu.

OBTÍŽNOST POROZUMĚT EMOCÍM OSTATNÍCH A VYJÁDŘIT SVÉ VLASTNÍ POCITY

- Můžete také použít interaktivní aplikace, které učí emoce prostřednictvím obrázků.
- Existují filmy a videohry určené k výuce empatie a emocí. Můžete spolu sledovat filmy, které mají emotivní příběhy, a pak mluvit o tom, jak se postavy cítily v různých situacích.

PROBLÉMY S VRSTEVNÍKY A MOŽNÉ PROŽÍVÁNÍ DEPRESIVNÍ NÁLADY V DŮSLEDKU SOCIÁLNÍCH OBTÍŽÍ

- Děti s Aspergerem se často neučí sociálním dovednostem přirozeně, takže je nutné je učit explicitním a strukturovaným způsobem, jako je konverzace, čtení řeči těla atd.
- Hrajte s dítětem role, abyste si procvičili běžné sociální situace, jako je navázání nového kamarádství, účast ve skupinové hře nebo reakce, když se někdo na něco zeptá.

Příloha pro poruchy autistického spektra (české zdroje)

DOPLŇKOVÉ MATERIÁLY:

- <https://autismport.cz/>
- www.aba-centrum.cz/

BIBLIOGRAFIE:

- **Veronika Šporclová.** *Autismus od A do Z.* 2018
- **K. I. Al-Ghani.** *Divoké zvíře.* 2014
- **Angela Scarpa.** *Dítě s autismem a emoce: Program pro práci s dětmi.* 2019

CHCETE SE DOZVĚDĚT VÍCE?

- <https://podcasts.apple.com/id/podcast/kate%C5%99ina-thorov%C3%A1-autismus-vy%C5%BEaduje-p%C5%99ijet%C3%AD/id1464458801?i=1000533085640>
- <https://edu.ceskatelevize.cz/video/10079-autismus-a-metoda-aba>
- https://www.youtube.com/watch?v=h5t_SekxocA

Příloha pro poruchy autistického spektra (anglické zdroje)

DOPLŇKOVÉ MATERIÁLY:

- Website Autism Europe: www.autismeurope.org
- Autism Cyprus: www.autismsociety.org.cy/en/
- Autism Czech Republic: www.aba-centrum.cz/en/autism/
- Autism Spain: <https://autismo.org.es>

BIBLIOGRAFIE:

- "The Out-of-Sync Child" by Carol Stock Kranowitz (1998). A guide to recognizing and coping with sensory processing disorder, a common co-occurrence with autism
- "Engaging Autism: Helping Children Relate, Communicate and Think with the DIR Floortime Approach" by Stanley I. Greenspan and Serena Wieder (2009). A book that introduces the DIR Floortime method, which emphasizes emotional development through play

CHCETE SE DOZVĚDĚT VÍCE?

- Diagnostic Check List: <https://autism.org/diagnostics-checklist/>
- How to Teach a Child with Autism - Introduction (1/5) | Autism at Home: <https://www.youtube.com/watch?v=akDH-Wpj-iw>
- Educating Children with Autism: Visual Arts as Tools for Inclusion: <https://www.youtube.com/watch?v=Uak4FDnlbZg>
- European Union and Autism: <https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/en/social/C11>